

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Відділення професійної освіти і освіти дорослих
Державна установа «Науково-методичний центр
вищої та фахової передвищої освіти»

ФАХОВА ПЕРЕДВИЩА І ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА:
ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА І ПРАКТИКА

Матеріали
IV Всеукраїнської науково-практичної конференції

Київ
2024

УДК 7.046.1 (082)

*Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Науково-методичного центру ВФПО (протокол від 17.01.2024 р. № 1)
та Відділенням професійної освіти та освіти дорослих Національної академії
педагогічних наук України (протокол від 19.03.2024 р. № 3)*

**Фахова передвища і професійна освіта : теорія, методика і практика :
матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції / за ред.
Т.Д. Іщенко, Н.Г. Ничкало, М.П. Хоменко. – Київ : Науково-методичний центр
ВФПО, 2024. – 478 с.**

ISBN 978-617-7283-67-5

Опубліковано матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Фахова передвища і професійна освіта: теорія, методика і практика».

Висвітлено досвід інноваційної діяльності закладів фахової передвищої,
професійної (професійно-технічної) освіти щодо науково-методичного
забезпечення якісної підготовки конкурентоспроможних фахівців в умовах
повномасштабної російської агресії проти України та євроінтеграційних
процесів.

Для науково-педагогічних, педагогічних працівників, аспірантів,
магістрантів, здобувачів освіти, роботодавців.

ISBN 978-617-7283-67-5

©Науково-методичний центр ВФПО,
©Відділення професійної освіти і освіти
дорослих НАПН України, 2024

2023 року. URL : <https://oplatforma.com.ua/article/16004-tsifrovizatsiya-ukrainskoi-osviti-realizatsiya-problemi-i-perspektivi>
(дата звернення 06.10.2023 р.)

2. Михайліченко М.В., Рудик Я.М. Освітні технології : навчальний посібник. Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 583 с.

3. Франчук В.М. Методика навчання інформатичних дисциплін у педагогічних університетах з використанням веб-орієнтованих систем. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. 49 с.

4. Ребуха Л.З. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 143 с.

5. Очеретна Н.Д. Застосування мультимедійних технологій у фаховій підготовці студентів-аграріїв. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*: електрон. наук. фахове вид., 2015. URL : <https://teacode.com/online/udc/37/378.14.html> (дата звернення 06.10.2023)

УДК 37.022(045)

Ятчук М.А., викладач, керівник навчально-методичної
Лабораторії Галицького фахового коледжу
імені В'ячеслава Чорновола, м. Тернопіль

ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

Безперервні глобалізаційні й економічні зміни в Україні та світі, зумовили глобальну інформатизацію освітнього процесу. Одним із пріоритетів сьогодення є створення єдиного освітнього середовища та платформатизоване навчання, яке розглядають як одну з умов досягнення нової якості освіти. У нашій державі через обставини освітні послуги частково перенесено в онлайн-середовище. Такий формат отримання освіти має свої перспективи. Масові онлайн-курси – один з

проявів цифровізації сфери послуг, що набув поширення в останні декілька років.

Дистанційна освіта через інтернет зазнає поліпшення щодо якості та доступності. Є глобальні та місцеві освітні платформи, але трапляються проблеми. Платні курси мають кращу якість, основна маса аудиторії принаймні не готова за такі послуги платити. Визнання сертифікатів та оцінювання результатів з-поміж роботодавців низька. Натепер перспективним напрямом розвитку масових дистанційних онлайн-курсів є сфера самонавчання та самостійного підвищення кваліфікації.

Інформаційні технології – невід’ємна складова життя сучасного суспільства. Утворюючи глобальний інформаційний простір, такі технології проникають у всі сфери людської діяльності, а отже, стають і невіддільною частиною освітнього процесу. Сучасна освіта, особливо в умовах пандемії, спирається на інформатизацію освітнього простору та дистанційне навчання учнівської молоді в умовах викликів сьогодення. Події 24 лютого 2022 року привернули увагу всього суспільства до технологій дистанційного навчання. Під час воєнного стану освітянська спільнота України отримала доступ до величезної кількості безкоштовних освітніх платформ та безцінної інформації.

Онлайн-освіта – це релятивно молода галузь, її стрімкий розвиток почався у 2011–2012 роках. Сьогодні є багато способів класифікувати онлайн-освіту. Незважаючи на плавний старт, онлайн-освіта швидко набула популярності, і ринок онлайн-навчання привернув значну кількість інвесторів. Понад 20 мільйонів осіб стали аудиторією десяти найкращих світових ресурсів у сфері онлайн-освіти, і загальні інвестиції в ці ресурси перевищили 300 мільйонів доларів. Найскромніші прогнози стверджують, що ця форма освіти залишиться сферою самостійного навчання. Але також є передбачення, згідно з якими масові онлайн-курси є передвісником майбутньої системи освіти.

Проблематику впровадження дистанційного та е-навчання досліджено у роботах закордонних учених, з-поміж яких Бергер Р.,

Беккер Х., Гао Кс, Додж. Д., Деллінг Р., Дербі Ф., Рамбле Г., Каган Д., Кларк А., Хассон Дж, Шпренгер Д., Шванігер А та ін.

В останніх дослідженнях і наукових публікаціях в Україні дистанційну освіту розглядають переважно через призму викладання окремих предметів. Зокрема, акцент робиться на розгляді дистанційного навчання як методу, а не як окремого формату освіти, зокрема, у працях В.К. Шевченко, В.В. Гончаренко і А.Ю. Заболоцького, В.Л. Бузька та С.П. Величко.

Новітні технології навчання було закріплено відповідними законодавчими актами: Закон України «Про Національну програму інформатизації»; розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні»; наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» (Про затвердження Положення, 2013); «Концепція розвитку дистанційної освіти України» Міністерства освіти і науки України тощо.

Moodle був однією з перших платформ для онлайн-навчання та курсів, що розвивався від простого інструменту до потужного з можливістю інтеграції з додатками. Blackboard – відома платформа для управління навчанням, яка почала як система для створення вебсайтів для курсів та розвинулася в більш функціональний інструмент. Canvas – сучасна платформа для створення і проведення онлайн-курсів з багатьма можливостями для інтерактивного навчання.

Лідерами з онлайн-платформ онлайн-освіти у світі є американські платформи Coursera, edX і Udacity, а також британська FutureLearn. Провідними українськими освітніми онлайн-платформами є Prometheus, EdEra та ВУМ online. Основні показники їх діяльності відображено у таблиці.

<i>Постачальник</i>	<i>Кількість слухачів</i>	<i>Кількість курсів</i>	<i>Вартість</i>
Світові лідери			
Coursera	45 млн	3800	до 30 тис. дол.
edX	24 млн	2640	безкоштовно за обмежений доступ до 25 тис. дол
Udacity	11,5 млн	200	7 безкоштовних курсів, інші курси за передплатою – 399 \$ на місяць
FutureLearn	10 млн	883	безкоштовно окремі онлайн-курси до 19300 фунтів
Khan Academy	10 млн	н/д	6000
Українські лідери			
Prometeus	2,5 млн	350	безкоштовно, з липня 2020 р. запроваджуються три платних курси вартістю від 1000 грн
EdEra	2 млн	136	безкоштовно
ВУМ online	188028	88	безкоштовно

Переваги онлайн-платформ: доступність, гнучкість, індивідуалізація, широкий вибір курсів, інтерактивне навчання, співпраця та обговорення.

Виклики онлайн-платформ: брак мотивації, соціальна ізоляція, необхідність технічних знань, якість контенту, проблеми кібербезпеки.

Якість освіти на онлайн-платформах не залежить від них самостійно, її визначають декількома аспектами: дизайном курсу, якістю навчальних матеріалів, ефективністю викладачів, сприянням активному навчанню, відстеженням і оцінюванням прогресу студентів, технологічною підтримкою, адаптивністю та

можливостями взаємодії. Роль закладів освіти та викладачів важлива для забезпечення якості освіти на цих платформах. Вони мають ефективно використовувати ці інструменти для поліпшення навчання і збільшення знань студентів.

Інновації в царині технологій, як-от штучний інтелект (ШІ), аналітика даних, віртуальна та розширена реальність (VR та AR), мають значний вплив на розвиток та поліпшення онлайн-платформ для навчання.

Штучний інтелект (ШІ) забезпечує персоналізоване навчання, оцінювання та ретенцію: аналіз даних та ШІ допомагають ідентифікувати студентів, які можуть зазнати труднощів у навчанні, та надають інструменти для вчасного втручання і підтримки їх успіху.

Чат-боти та віртуальні асистенти: ШІ дає змогу створювати чат-ботів та віртуальних асистентів, які можуть надавати підтримку та відповідати на запитання студентів 24/7.

Аналітика даних дає змогу вдосконалювати курси: аналіз даних допомагає викладачам та адміністраторам зрозуміти, як студенти взаємодіють з матеріалом та як можна поліпшити курси та програми навчання. Аналіз даних допомагає закладам освіти прогнозувати попит на певні курси та адаптувати програми відповідно до потреб студентів та ринку.

Віртуальна та розширена реальність дають змогу створювати симуляції та сценарії для практичного навчання та іммерсивні освітні середовища, де студенти можуть взаємодіяти з віртуальними об'єктами та сценаріями, що допомагає у вивченні складних понять та набутті навичок.

Ці інновації допомагають поліпшити ефективність навчання, забезпечують більш індивідуалізований та інтерактивний підхід до освіти та збільшують доступність освітніх ресурсів. Онлайн-платформи, які успішно інтегрують ці технології, можуть надавати більше можливостей для якісного навчання та розвитку студентів.

Висновки. Майбутнє освіти через призму дистанційного навчання та онлайн-платформ обіцяє бути динамічним та гнучким.

З ростом технологічних можливостей очікується ще більша інтеграція технологій у процес навчання. Це допоможе зробити навчання більш індивідуалізованим, ефективним, інтерактивним та доступнішим. Технології дають змогу розробляти більш об'єктивні та інноваційні методи оцінювання, які враховують навички й творчий потенціал студентів. Більше співпраці між університетами та корпораціями допоможе студентам отримувати практичний досвід та зв'язки в реальних галузях. Онлайн-спільноти дадуть змогу студентам обговорювати матеріал, ділитися досвідом та виконувати завдання разом. За допомогою онлайн-платформ студенти розвиватимуть навички самонавчання та самоорганізації. Загалом майбутнє дистанційної освіти та онлайн-платформ обіцяє бути більш демократичним, доступним й інтерактивним, що надасть студентам більше можливостей для саморозвитку та досягнення освітніх цілей.

Використані джерела

1. ВУМ онлайн: Перша в Україні дистанційна платформа громадянської освіти. URL : <https://vumononline.ua/>
2. Ноздріна Л. Підходи до створення МООС (досвід ЛКА). *Інформаційні технології в освіті*, 2016. №2 (27). С. 81–99.
3. Проникнення інтернету в Україні. URL : https://inau.ua/sites/default/files/file/1910/dani_ustanovchych_doslid_zhen_iii_kvartal_2019_roku.pdf
4. Ринок онлайн-освіти в Україні – аналітичний огляд. URL: <https://proconsulting.ua/ua/pressroom/rynok-onlajn-obrazovaniya-v-ukraine-analicheskij-obzor> (дата звернення : 25.07.2020).
5. Сайт освітньої платформи Prometheus. URL : <https://prometheus.org.ua> (дата звернення : 20.07.2020).

6. Самойленко О. МООС-платформи як інструмент інформальної освіти дорослих. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2019. № 4 (88). С. 103–116.

6. Січкаренко К. Розвиток цифрових освітніх платформ та поширення цифрових компетенцій в освіті. *Ефективна економіка*, 2018. № 12. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2018/117.pdf

7. Cordiner S. Is The Passive Income Of Online Courses As High As Everyone Says It is? URL: <https://elearningindustry.com/passive-income-of-online-courses-high-everyone-says>

8. Global Online Education Market (2018–2023) by Type, Technology, Vendor and End-User. URL : <https://www.businesswire.com/news/home/20180226006458/en/Global-Online-Education-Market-2018-2023-TypeTechnology>

УДК 374.32:37.046(045)

*Володько М.Ю., завідувач навчально-методичного кабінету,
викладач Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну*

СИНЕРГЕТИЧНА ІНТЕГРАЦІЯ ТРАДИЦІЙНОГО ТА AR-КОНТЕНТУ У ПІДГОТОВЦІ ФАХОВИХ МОЛОДШИХ БАКАЛАВРІВ ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНОЇ СФЕРИ

Широкомасштабне вторгнення Росії на територію України зумовило динамічний розвиток цифрових технологій освітнього процесу.

Водночас новим етапом розвитку нашої держави стало отримання статусу кандидата на вступ до ЄС, що і матеріалізував перспективи приєднання до євроспільноти, сприяє подальшим реформам, стає стимулом не тільки для посадовців, а й для освітян та науковців, а також є позитивним сигналом для європейських і світових інвесторів.

Одним із перспективних напрямів розвитку освітнього процесу можна виокремити його цифровізацію, а саме